No. 8. ZATURDAG 17 JANUARIJ. 1857.

VIER EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30, buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regel *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD No. 2, gratis uitgegeven.

De VOORZITTER van den Raad der Gemeente Assen,
Gelet hebbende op art. 7 der Kieswet van 4 Julij 1850,
noodigt
de inwoners dezer Gemeente uit om, zoo zij elders in de Directe Belastingen over de loopende dienst zijn aangeslagen, daarvan, door overlegging van de aanslagbilletten of andere authentieke stukken te doen blijken voor 15 Februarij aanstaande, ten einde op die aanslagen kan worden gelet bij het opmaken of herzien der Kiezerslijsten voor 1857.

Assen den 14 Januarij 1857.

De Voorzitter voornoemd,
W. A. VAN DER FELTZ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Assen
doen te weten,
dat in de openbare vergadering van den Raad dezer gemeente in do. 10 dezer maand de aandeelen nummers *vijf en veertien*, ieder groot *f* 100.00. in de geldleening, groot *f* 2000.00, aangegaan tot bestrijding der *kooppenningen van gebouwen en grond voor lagere school en onderwijzerswoning*, en goedgekeurd door heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe bij besluit van 28 December 1855, no. 30, zijn uitgeloot om, tegen intrekking der bewijzen van aandeel en de onverschenen coupons, te worden afgelost ten kantore van den Gemeente-ontvanger den 1 Februarij 1857.

Assen, den 12 Januarij 1857.

De Burgemeester, W. A. VAN DER FELTZ.
De Secretaris, KIJMMELL.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

16 Jan.

Zooals wij altijd hebben doen uitkomen, bevestigt zich de vermoedelijke oplossing van het Zwitsersch-Pruissisch geschil.

De Bondsvergadering zal de koningsgezinde gevangenen *onvoorwaardelijk* op vrije voeten stellen en Pruissen *vooraf* geene verklaring afleggen van Neufschatell's onafhankelijkheid.

Dat kon, onzes inziens, Pruissen ook niet, zonder afstand te doen van 't geen het zijn *eigendom*, zijn *regt* noemde en dat door de Europeesche diplomatie ook niet werd betwist.

Intusschen schijnt het toch, en dat hadden wij niet verwacht, dat Pruissen er in toegestemd heeft, om de zoodanigen onder de in-vrijheid gestelden, die men te Bern gevaarlijk mogt achten voor de rust in Zwitserland, tijdelijk de Republiek te doen ruimen.

Overigens heeft Pruissen niet de minste belofte gedaan, betreffende de onafhankelijkheid van Neufchatell. Het toonde zich alleen gezind, om des betreffende te onderhandelen met de onderteekenaren van het Londensche protocol.

De Zwitsersche bladen kraaijen echter triomf en roepen: „Wij hebben alles verkregen wat wij wenschen. Laat nu de arme koningsgezinden maar loopen! Pruissen heeft in alles toegestemd en de toekomst is ons met zeker heden gewaarborgd. Leve de Republiek en de vrijheid!"

De *Neue Preussische Zeitung* haalt medelijdend de schouders op en vraagt teregt: „hebt gij door de loslating der gevangenen, zonder voorafgaande onafhankelijkheids-verklaring van Neufschatell, dan niet erkend, dat de Koning van Pruissen Souverein is van het Vorstendom en gij geen regt hebt, om over *zijne* onderdanen te vonnissen?

„Hoe overigens onze Koning op de aanstaande conferentie het geschil denkt te vereffenen, weten wij niet en de Zwitsers evenmin, maar dit weten wij wel: als Zwitserland de gevangenen op vrije voeten stelt, dan heeft het dat *onvoorwaardelijk* tegenover de Pruissische Regering gedaan.

„De dreigementen à la Overste *Ziegler*, die zijne soldaten beval om vooral de overwonnen Pruissen zachtmoedig te behandelen, zijn belagchelijk, terwijl de Wurtembergsche snoevers, die de Pruissen op hun weg naar Neufschatell zouden hebben tegengehouden, vermakelijk mogen worden geacht."

De committés der Bondsvergadering hebben van den Bondsraad mededeeling ontvangen van de bekende voorwaarden, die een einde aan het geschil kunnen maken, en die mededeeling houdt in: „de gevangenen worden op vrije voeten gesteld en de procedure vernietigd. Zij verlaten het Zwitsersch grondgebied, totdat de kwestie is geëindigd. Zwitserland dankt de onder de wapenen geroepen troepen af."

Die mededeeling schijnt juist te zijn en hoogstwaarschijnlijk wordt zij door Pruissen goedgekeurd. Zoo treedt het geschil in het tweede tijdperk, van het open veld in de salons der diplomatie. Zoo zal het hier spoedig *ja* en *amen* zijn?

Wij betwijfelen het nog.

Op 15 dezer zal de Bondsvergadering hebben te verklaren, of zij de voorwaarden aanneemt.

Over de Parijsche conferentie wordt zeer weinig gesproken. Op 30 Maart wordt achter het Oostersch geschil *punctum* gezet, althans men hoopt het weer. Maar 30 Maart, hoe lang duurt het nog eer wij dien datum schrijven! Voor menigeen die onheil vreest, zeer kort — voor den honger der nieuwsgierigheid, in dezen tijd, zeer lang!

De Engelsche pers is zeer tevreden met de besluiten der jongste zittingen van het congres, en zegt dat Rusland nu voor goed is geknakt, terwijl de eer daarvan aan Lord *Palmerston*, dat is aan Engeland, toekomt.

Te Londen verwacht men den Perzischen gezant, die te Constantinopel vergeefs met Lord *Redcliffe* onderhandelde. Hij wil, om eene dagelijksche uitdrukking te bezigen, „den baas spreken," nadat hij bij den knecht niet slaagde. Men begrijpt, dat Lord *Redcliffe* hierover zeer vertoornd is en de Perzen niet op de beleefdste wijze zal aandienen.

Een onzer bladen zegt, dat Engeland zich met de Zwitsersche zaak heeft bemoeid, om Frankrijk ook hierin niet *alleen* de eerste politieke viool te laten spelen.

Men zegt, dat *Feruck Khan*, de Perzische gezant, naar Londen gaat, op aanraden van Keizer *Napoleon*, en Lord *Redcliffe*, dit vernemende of vermoedende, aan Lord *Palmerston* voorstelde, om de zaak te Londen niet te vereffenen. Hij ontving eene weigering en geraakte daardoor zoo in toorn, dat hij den Minister met de wrok zijner vrienden in het Parlement dreigde.

Frankrijk is steeds stil en geeft weinig gunstig nieuws. Men maakt er, als altijd, veel pleizier en de groote tijdingen van den dag zijn alleen deze: aan 't Hof worden onderscheidene gemaskerde bals gegeven, en de twist tusschen de *Univers* en den abt *Cognat* is geschikt, door tusschenkomst van de Parijsche geestelijkheid. Deze wenschte eene schikking in de treurige dagen, die beleefd worden, en vooral ook tot eere van de nagedachtenis van Mgr. *Sibour*, meer dan iemand prijs hebbende gesteld op eene minnelijke schikking tusschen de partijen. Zoo is dan dit proces, 't welk de geheele kerk, ja men mag zeggen geheel de beschaafde wereld, bezig hield, van de rol genomen en de redactie van de *Univers* betaalt de kosten.

Dit zal zij weinig tellen, want zij had zoo veel *kunnen* verliezen!

Intusschen — de pers zwijgt niet, want bijkans terzelfde tijd gaf de boekhandelaar *Denta* twee geschriften uit, het eene getiteld: *over de scheuring in de Catholieke kerk*, en het andere: *brief aan den Bisschop van Montauban, over de gevaren van godsdienst-polemiek*. Die beide werkjes geven een helder licht over de vermoedelijke gevolgen van de oneenigheid, in de kerk ontstaan, door de leerstellingen die de *Univers* belijdt en ter openbare kennis brengt.

Wie Mgr. *Sibour* zal opvolgen is nog onzeker en met groote belangstelling wordt over de candidaten gesproken. Geen wonder, want het Aartsbisdom te Parijs vormt als 't ware een nieuw Rome. De Aartsbisschop, in de straat Grenelle resideerende, is de patriarch der Westersche, zooals de Bisschop van Constantinopel de patriarch is der Oostersche Christenen. Rome weet dit en deed dikwijls moeite, om dien invloed te Parijs te fnuiken, doch vergeefs, en zoo zal het van den man, die op den Bisschoppelijken troon van Parijs zal worden geplaatst, afhangen welke rigting de kerkelijke beweging onzer dagen zal nemen.

Mgr. *Sibour* was steeds welwillend jegens de liberale schrijvers op kerkelijk gebied.

Mogt de keus op een ultramontaan vallen, dan zou die onder de geestelijkheid van het Aartsbisdom veel weerzin ontmoeten.

De Koning van Napels gaat voort met vergevingsgezind te zijn ten aanzien van politieke veroordeelden, en waarlijk dat doet eer aan zijn verstand. Hij mogt ook wel wat doen om zich een weinig te verheffen in de oogen van Europa, en dat er streng regt is gehouden, blijkt uit de lijsten der begenadigden.

Nog altijd weet men niet, waardoor de stoomboot Carlo Terzo of Karel III, in de lucht sprong.

De Paus begint ook het aangezigt naar het meer liberale pad te wenden en liet wetboeken nazien. 't Schijnt, dat de jongste droevige gebeurtenissen, in Sicilie en in Frankrijk, de autoriteiten in Italie hebben doen denken aan den raad, haar zoo lang en zoo ernstig gegeven: win het Volk door liefde, dan zijt gij veiliger, dan door de bewaking der politie en militaire magt.

De Toscaansche Minister van Eeredienst is overleden en dat geeft de ultramontaansche partij weder hoop op een concordaat met Rome. De overledene was een bepaald tegenstander van zoodanige overeenkomst met Rome, en het Oostenrijksch concordaat vooral, had hem nog versterkt in zijne meening.

Wij deelen nog de volgende telegrafische depêches mede:

Bern, 15 Jan. De eerste voorwaarde tot schikking van het Pruissisch-Zwitsersch geschil, is door de Bondsvergadering met algemeene stemmen, op één na, aangenomen, en mitsdien besloten de royalistische gevangenen in vrijheid te stellen.

Londen, 15 Jan. Men verneemt, dat de Koningin, wegens hare naderende bevalling, de aanstaande zitting van het Parlement niet in persoon zal openen.

Parijs, 16 Jan. *De Salines*, bisschop van Amiens, is benoemd tot Aartsbisschop van Parijs.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De *Rott. Ct.* bevat een uittreksel uit een paar brieven van Kanton geschreven, waarin wordt gemeld, dat de zendelingen aldaar bijna allen in levensgevaar verkeerd hebben. *Winnis* en *Lobscheid* zijn, hoewel herhaaldelijk aangevallen, op wonderdadige wijze gered, ofschoon de laatste, drie uren lang in eene beek heeft moeten doorbrengen, en zelfs een gedeelte van dien tijd onder water moest blijven, terwijl men hem van de wal met steenen en aardkluiten smeet, en in het water de bloedzuigers hem buitengemeen pijnigden. Uit een brief van mevr. *Johnson* verneemt men, dat de gouverneur van Kanton thans 200 taeles, ongeveer *f* 700 Ned., op het hoofd van elken vreemdeling heeft gesteld. De vreemden worden dan ook thans door honger, gebrek, ziekten, zwaar lijden, zwaard en dood geteisterd.

— Men leest in de *Leeuwarder Courant:*

Gelijk wij reeds vroeger deden opmerken, heeft de besmettelijke longziekte zich gedurende het jaar 1856 al meer en meer onder het rundvee in deze provincie verspreid en dientengevolge een zoo groot getal beesten weggerukt, als vóór dezen nog niet plaats vond. Inzonderheid was dit de laatste week het geval, toen niet minder dan 244 runderen stierven of afgemaakt werden en de nieuwe stallen het schrikbarende cijfer van 68 bedroegen. — Wanneer men thans een blik over het geheele jaar werpt, dan verkrijgt men als eindcijfers 2075 gestorven en 3652 gedoode runderen (te zamen 5727 of ongeveer 3 pCt. van den geheelen veestapel), en 1226 veehouders, onder wier beslagen de ziekte uitbrak, waarbij nog 135 moeten worden gevoegd, die van 1855 waren overgebleven, zoodat men een totaal van 1361 beslagen bekomt, waaronder in 1856 de longziekte heeft geheerscht, of 9 pCt. van al de beslagen in Friesland. In 1855 stierven 585 runderen en werden 1444 gedood (te zamen 2029) en heerschte de ziekte op 484 stallen. Omtrent beide jaren is het intusschen de vraag, of, wegens het niet meer bestaan van den prikkel, die in de schadevergoeding was gelegen, wel alle gevallen zijn aangegeven.

Eene vergelijking van deze cijfers met die over de voorgaande jaren verkregen, toen het stelsel van dadelijke afmaking van wege het provinciaal bestuur werd toegepast, geeft veel stof tot overpeinzing. Wel is waar, was de gunstige werking van dien maatregel in den beginne niet op te merken, daar het getal der afgemaakte runderen, dat in 1850 (het eerste jaar onder dat stelsel) 999 runderen bedroeg, in de drie opvolgende jaren tot 2089, 2880 en 3155 klom; doch in 1854 begon men reeds de gunstige gevolgen van den goed doorgezetten maatregel te bespeuren, daar het eindcijfer (overigens ook reeds in 1853 betrekkelijk veel minder gestegen dan in de twee vorige jaren) toen ruim 200 beneden dat van het laatste jaar was; terwijl de vermindering, die aanvankelijk in 1855, — toen de afschaffing der afmaking van wege het provinciaal gezag reeds had plaats gegrepen, — werd waargenomen, volgens bevoegde deskundigen, ook gerustelijk nog als een voortwerken van de bedoelde gunstige gevolgen mag worden beschouwd.

Wij zullen niet uitweiden over de vermindering van het nationaal vermogen, die het gevolg van het tegenwoordige laisser faire is en nog grooter wordt, doordien de veehouders zooveel honderden runderen laten sterven, die bij onmiddelijke dooding nog aanzienlijke sommen zouden hebben opgebragt, doch nu, behalve wat de huid betreft, geenerlei waarde hebben.

In den tegenwoordigen stand van zaken zal nogtans een terugkeer tot het verlaten stelsel aan groote bezwaren onderhevig zijn, dewijl daarvoor uitgaven zouden worden gevorderd, die door zware belastingen zouden moeten worden bestreden.

— De overgangsbepalingen van het wetsontwerp op de regterlijke organisatie luiden als volgt:

„Art. 93. De provinciale geregtshoven zijn opgeheven. — De regterlijke indeeling der arrondissementen en kantons, het getal, de zetels en klassen der arrondissements-regtbanken en kantongeregten: de regterlijke indeeling der arrondissementen en kantons worden, binnen twee jaren na het in werking treden dezer wet herzien, en inmiddels, voor zooverre deze wet niet het tegendeel medebrengt, op den tegenwoordigen voet gehandhaafd.

„Art. 94. Het personeel der prov. geregtshoven, arr.-regtbanken en kantonregters is ontbonden.

„Art. 95. De leden, ambtenaren van het openbaar ministerie, griffiers en substituut-griffiers van en bij de prov. geregtshoven en arr.-regtbanken, alsmede de kantonregters genieten, voor zoover zij in de nieuwe zamenstelling der arr.-regtbanken niet worden begrepen, een wachtgeld, bedragende $^2/_3$ van hunne tegenwoordige bezoldiging, behoudens aanspraak op pensioen.

„Tot eene betrekking geroepen, waaraan eene mindere bezoldiging dan aan hunne tegenwoordige verbonden is, genieten zij, behalve hun wachtgeld, $^1/_4$ der aan de nieuwe betrekking toegekende bezoldiging, of zooveel meer als

noodig is om hen in het volle genot der laatstbedoelde bezoldiging te stellen.

„Het wachtgeld vervalt, zoodra zij tot een regterlijk ambt worden benoemd, waaraan eene niet mindere bezoldiging is verbonden dan zij vroeger genoten, hetzij die betrekking worde aangenomen of geweigerd.

„Weigering doet het wachtgeld niet vervallen voor de leden, procureurs-generaal en griffiers van en bij prov. geregtshoven, noch ook voor alle zoodanige regterlijke ambtenaren, die den ouderdom van zestig jaren hebbende vervuld, zich tot de aanvaarding der aangebodene betrekking zouden moeten verplaatsen buiten het arrondissement, waar zij thans hunne bediening uitoefenen."

— In de Provincie Groningen maken zich weder eenige huisgezinnen, bestaande uit ruim twintig personen, ter landverhuizing naar N.-Amerika gereed.

's Gravenhage, 15 Jan. Heden middag zal er, bij gelegenheid van de herstelling van H. M. de Koningin, een zeer groot diner ten hove worden gehouden.

Rouveen, 14 Jan. Als eene bijzonderheid deelen wij mede, dat het getal onbewoonde huizen thans hier zoo groot is, als in geen jaren plaats vond. De oorzaak wordt mede gezocht in het vertrekken naar Noord-Amerika van onderscheidene gezinnen.

Rotterdam, 15 Jan. Sedert Zaturdag j.l. is binnen 's Bosch aangekomen de heer mr. *de Macar*, advocaat te Luik; zijne komst staat in verband met de daarstelling van den spoorweg van Luik over Tongeren, Munster, Bilsen, Peer en Eindhoven naar 's Hertogenbosch, waarvoor thans de concessie bij de beide regeringen, van Nederland en Belgie, is aangevraagd; de maatschappij, welke dien weg wil ondernemen, heeft eene regtstreeksche verbinding op het oog van Marseille over Belgie en Nederland naar Hamburg; dit grootsche plan zou verwezentlijkt worden tot het geven van eene uitbreiding aan den nu ontworpen weg van 's Hertogenbosch op Utrecht en van 's Hertogenbosch over Nijmegen en Arnhem, door Groningen en Hannover naar Hamburg. Zoo zal ook, of is reeds concessie door den heer *Bredius* te Dordrecht aangevraagd tot daarstelling van een spoorweg van Dordrecht over Tilburg naar Eindhoven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Te Vitry-le-Francais is eene vrouw aan een aanval van dolheid gestorven, tengevolge van den beet, welken haar eene jonge kat had toegebragt.

— De *Univers* beweert thans, dat *Verger* geen catholijk is, maar een ketter; dat hij evenmin catholijk genoemd mag worden als *Luther*, toen deze het gezag van Rome had afgeworpen; men zegge dus niet, zegt het blad, dat een catholijk priester of een belijder der catholijke godsdienst den moord op den Aartsbisschop heeft gepleegd, want *Verger* was buiten de kerk door zijne ketterij in het loochenen van het leerstuk der Onbevlekte ontvangenis.

Ten gevolge eener schikking, door het kapittel van het aartsbisdom Parijs aan partijen voorgesteld, heeft de heer *Louis Veuillot* zijne klagt tegen den abt *Cognat* ingetrokken, en deze zich verbonden zijne brochure: „l'Univers door zich zelven beoordeeld," niet te doen herdrukken. Dien ten gevolge is het proces afgeloopen, doch de uitgever van *l'Univers* is in de kosten van het geding veroordeeld.

— De bekende danseres, Mej. *Plunkett*, was door den Impresario van de Fenice-schouwburg te Venetië geëngageerd om, bij gelegenheid van het verblijf des Keizers en der Keizerin, de feesten door haar talent op te luisteren, maar door zekere omstandigheden was zij verhinderd om op den bepaalden tijd te verschijnen. Daar uit volgde een proces, waarbij de Impresario schadevergoeding eischte. De Parijsche regtbank van koophandel, welke in deze zaak uitspraak deed, veroordeelde Mej. *Plunkett* tot betaling van 2000 fr. schadevergoeding, op grond, dat de belangwekkende omstandigheden, welke eene danseres in de vervulling van hare verbindtenissen verhinderen, slechts dan geldig zijn, wanneer zij gehuwd is.

ENGELAND.

Het landverhuizersschip *New-York*, dat den 19den Dec. in de nabijheid van den vuurtoren van Barnegat schipbreuk leed, was den 13den Nov. te Liverpool in zee gestoken en had gedurende de geheele reis zeer stormachtig weder. Toen men het eerst aan boord van het vaartuig bemerkte, dat men gevaar liep te stranden, was het reeds te laat om het ongeluk te verhinderen. Het licht van den vuurtoren had men eerst voor dat van een vaartuig of loodsboot gehouden. De personen, die zich aan boord bevonden, werden langzamerhand in booten aan land gebragt, wat echter veel tijd en moeite kostte. Onder de matrozen, welke de kapitein van het schip, de heer *M'Kinnon*, als eene vrij woeste hoop afschildert, brak middelerwijl eene muiterij uit. Een hunner wierp zich met een mes op den kapitein, waarna deze een pistool op hem loste, dat echter weigerde. De muitelingen vielen hierop den kapitein aan, sloegen hem, wierpen hem op den grond en trapten hem. Alleen de eerste bootsman verhinderde door zijne vastberadene houding, dat hij vermoord werd; deze trok zijn mes en dreigde den eerste den beste, die den kapitein nog verder mishandelde, overhoop te steken. De matrozen hadden den kapitein bovendien zoo erg mishandeld, dat zij werkelijk meenden dat hij dood was, toen zij ophielden hem verder leed toe te brengen. Zij braken toen de koffers der passagiers open, maakten zich van den inhoud meester en begaven zich voorts aan strand. Eerst hadden zij nog den eersten bootsman willen vermoorden, doch zij waren door een hunner makkers, die onder den naam van „Philadelphia Jun" bekend stond, daarvan teruggehouden. Wegens deze zijne tusschenkomst werd hij later door hen aan het strand zoo vreesselijk mishandeld, dat hij nog denzelfden nacht stierf. Het gedrag van den kapitein en van den eersten bootsman wordt door de passagiers als voorbeeldeloos afgeschilderd.

DUITSCHLAND.

Onlangs werden in Munchen geheel onverwacht 30 spoorwegbedienden, conducteuren en expediteuren, van hunnen post afgezet. Een groot bedrag was ontdekt, hetwelk tot gevangenneming van meer dan 20 personen, bij de spoorwegexpeditie in dienst, had aanleiding gegeven. Deze hadden door middel eener eigene machine en met behulp van eenen litograaf valsche vervoerbilletten voor de Beijersche spoorwegen vervaardigd, ze voor eigen rekening verkocht, en de winst onder elkander verdeeld. De door deze vervalsching aan de spoorwegkas toegebragte schade, moet zoover men het heeft nagegaan, reeds 15000 gulden bedragen. Benevens de hoofdzakelijk beschuldigde personen, is ook de machine en de lithografist in geregtelijke bewaring.

— Uit Likka, op de militaire grenzen van Oostenrijk, wordt dd. 24 Dec. ll. geschreven: Ons regimentsdistrict, het armste en bergachtigste van de militaire grenzen, was en is reeds sinds langen tijd het tooneel van menigvuldige moorden, waaronder zelfs moedig uitgevoerde moorden, rooverijen en soortgelijke misdaden voorkomen, die door eene, onder eenen zekeren *Labus* staande bende van omstreeks 16 personen uitgevoerd worden. Deze bende, waarover *Labus* sedert 1848, toen hij uit het Oostenrijksche leger deserteerde, dus bijna tien jaren, het bevel voert, wordt telkens aangevuld; ofschoon vele van hunne medeleden reeds in den strijd vielen, of door den krijgsraad werden teregtgesteld, zoo wist zij toch sedert zes jaren, begunstigd door het terrein van het rotsachtig regimentsdistrict, aan de geregtigheid het hoofd te bieden, waartoe mede de verstandhouding van de familie der misdadigers of de bevriende bevolking het hunne bijdroeg. De maatregelen die men tot op heden genomen heeft, waren helaas! vruchteloos, ofschoon de leiding en uitvoering er van aan een der dapperste en omzigtigste opperbevelhebbers, de Likkaner regiments-kommandant, de overste *Pock*, was toevertrouwd. Sedert veertien dagen heeft men echter eene formeel georganiseerde krijgstogt tegen de misdadigers geopend, aan welks hoofd zich de, uit den opstand van 1848 in Zevenbergen bekende generaal, de vrijheer *Urban*, brigade-kommandant te Gospich, geplaatst heeft.

SPANJE.

Sinds eenige dagen reeds liepen er verontrustende berigten, omtrent de plannen, die de regering met generaal *Prim* koesterde, wiens tegenwoordigheid te Madrid den ministers mishaagde, maar die in de koningin zelve eene beschermster vond, waardoor zijne in hechtenis neming tot dusverre was verhinderd. Den 6 dezer evenwel kwam de generaal van het bal bij den Franschen gezant t' huis, toen hij zijne woning bezet vond; de militaire gouverneur verzocht hem in een postrijtuig te stijgen, waarmede hij dadelijk werd weggevoerd; men weet niet of hij naar Toledo, naar Kadix of naar de Kanariesche eilanden gezonden wordt. Deze handeling is het werk van maarschalk *Narvaëz*, die op die wijze dadelijk het besluit van den ministerraad, om generaal *Prim* uit Madrid te verbannen, heeft verwezentlijkt. De reden van dat besluit lag hierin: — In de voorlaatste dagen hadden er te Barcelona en Reuss arrestatien plaats gegrepen, waaronder de beste vrienden van generaal *Prim*. Zonder wettigen grond in hechtenis genomen, werden zij den volgenden dag zonder motief weder in vrijheid gesteld. Hierover verstoord, schreven zij aan *Prim*, die over deze onwettige handelwijze een brief openbaar maakte, waarin hij die inhechtenisneming „niet alleen eigenzinnig, onbeschaamd en brutaal, maar ook dom noemde, omdat ze de liberalen slechts nader tot elkaar bragt, en algemeene verontwaardiging verwekte." Generaal *Prim* verder den kapitein-generaal en burgerlijken gouverneur van Katalonie, de heeren *Zapatero* en *Ordonez*, toesprekende, zegt, „dat hij tot dusverre achting voor hen gekoesterd had, maar thans zijn vriendenhand terugtrok. Dit zou noch beide heeren, noch hem zelven veel hinderen. De zaken zouden toch hun gang gaan. De weg des levens is echter lang en breed, en als men er het minste aan denkt, ontmoeten zich de menschen; dat weten die heeren ook, want niet lang geleden beklaagden zij zich over vervolgingen. 't Is waar, de gebeurtenissen van gister behooren tot de geschiedenis, en dat groote boek der geschiedenis leert sommige menschen niets." Deze brief zond de generaal *Prim* naar de *Iberia*, die dezelve opnam, doch dadelijk op last der policie den brief uit zijne kolommen moest ligten. Enkele nommers waren toch in omloop gebragt en de redactie werd daarvoor tot 2000 realen boete veroordeeld.

Intusschen moet de Koning eene vergadering gehouden hebben met zijne vrienden, waarin de zamenstelling der absolutisten van de oudere en jongere tak van de Karlisten en Isabellisten als wenschelijk is aangenomen; de koningin zou die zelfs niet goedkeuren. Om van die vereeniging goede vruchten te plukken, zou het echter eerst noodig zijn de liberalen te verwijderen. Met generaal *Prim* is men begonnen. *O'Donnell* houdt zich thans verscholen.

Een ambtenaar van de finantien, die met vrouw en kinderen bezwaard, den eenen dag de verzekering had ontvangen uit den mond van den minister van financien, dat hij zijne betrekking niet zou verliezen, onving toch den volgenden dag zijn ontslag. De ongelukkige heeft daarop op den minister *Barsanallana* een pistoolschot gelost; de percussie ging echter alleen af; daarop op zich zelf het pistool rigtende, heeft de ambtenaar zich aan den schouder gewond. De minister wilde de zaak stil houden. Door onbescheidenheid van bedienden is hem dit niet gelukt.

Bij de laatste komst der Koningin in de Italiaansche opera heeft men eene groote koelheid opgemerkt bij de toeschouwers, die gevorderd hebben, dat de *Don Pasquale* op zijn tijd begon, zonder op de Koningin te wachten.

RUSLAND.

Belangrijk is het berigt, dat Perzie den bijstand van Rusland heeft verzocht, en dat laatstgenoemde magt eenige eilanden bij de turkomanische kust der Kaspische zee heeft bezet.

TURKIJE.

Uit Konstantinopel meldt men, dat men in den grooten Raad der Verhevene Porte ijverig werkzaam is, om meer spaarzaamheid te brengen in de staatsuitgaven. — Er zijn bij de regering allerlei plannen van spoorwegen ingekomen, die ernstig worden onderzocht. — De Christen begraafplaats, waarop vooral de Fransche soldaten zijn bijgezet, die daar overleden zijn, is door leerlingen der militaire school geschonden door het vernielen der kruizen. Op onderzoek van den minister van oorlog zijn de beide officieren, die deze baldadigheid rustig hadden aangezien, gedegradeerd. De Porte heeft dadelijk de herstelling volen van wat vernield was.

ITALIE.

Hoe zalig het leven in Napels is, hoe weinig despoti men daar te werk gaat in het straffen en hoe de R ring wil, dat de militairen voor elkander zorgen, e jegens elkander gedragen, leert het volgend berigt uit pels van 8 dezer: Onze dagbladen deelen een dago mede van den generaal *Nunziante*, chef de brigade, den 22 Dec. jl., die niet onbelangrijk is, dewijl de ge le compagnie, waarbij *Milano* gestaan heeft, wordt straft, om reden 1), dat zijne kameraden niet hebben dekt, dat *Milano* in zijn dagboek brieven en papieren h waaruit men had kunnen zien, dat hij een verdacht men was; 2) dat de manschappen niet aan den overste ke hebben gegeven dat *Milano* een literarisch mensch w 3) dat men niet heeft aangegeven met welke mensch *Milano* verkeerde, en bij wie hij kwam: en 4) dat hij letter R. van zijn wapen had afgenomen. Om al deze m daden wordt de kapitein *Festa* gestraft met 21 dagen str arrest, de luitenants *Cassano* en *Martano* met 15 dag schorsing, en de overige onderofficieren en soldaten m de *martia pesante* (strafexercitie). De beide slaapkamera van *Milano* hadden moeten opmerken, dat hij papieren zat en daarvan aangifte moeten doen; zij worden daar met nog 14 dagen extra *martia pesante* gestraft.— Wie de Italianen niet vergeven, dat zij snakken naar bevrijding van het despotisch juk, dat op hen drukt.

— Met den verjaardag van den Paus is van vele pers nen het *precetto politico* opgeheven. Degenen, die met straf zijn bezwaard, mogen hun huis niet dan na zonn opgang verlaten en moeten vóór zonnen ondergang weder huis zijn. Zij mogen niet spreken met hen, die ond dezelfde straf staan; zij mogen de poorten der stad ni uitgaan en zich niet onder de menschen vertoonen. E overtreding van die bepalingen, wordt met een jaar g vangenis gestraft.

GRIEKENLAND.

Het Grieksche leger bestaat thans uit 9.686 man en 6 paarden, als 5,760 man inf., 267 man kavalerie, enz. H totaal der geregelde troepen bedraagt 7.629 man en 4 paarden.

Het budget van oorlog, zoo als het ter beraadslagi aan de Kamers is overgegeven, bedraagt 5.128,626 drac mes.

Den 16. Dec. heeft bij het Turksche dorp Vryscanès e gevecht plaats gehad tusschen de Albanesche troepen, aang voerd door *Achmet-Aga*, gouverneur van Almyros en e bende van 80 roovers. De Turksche bevelhebber zo om hulp bij de Grieksche troepen, die de grenzen b waakten. De korporaal *Binas* trok met 10 man hulp van den Aga, tijdig genoeg om dien bevelhe ber te redden, daar hij door zijne eigene troepen w verlaten, die zich bij de roovers voegden. Het dorp K kotos werd door de roovers geplunderd en beroofd. Grieken moesten terugkeeren, met een verlies van een m terwijl de roovers in het gevecht 2 dooden en versch dene gekwetsten verloren.

Den 20 Dec. hadden de Turksche roovers bij St. Mari een gevecht met de Grieksche grenstroepen, die twee perhoofden der bende doodden, eenige kwetsten en de rigen verdreven. Het detachement Grieken telde een z gewonde.

Verscheidene roovers, die in de Grieksche provincien wild dringen, zijn achtervolgd, en de een na den andere g vangen genomen.

ASSEN, 17 Januarij.

Wij hebben de navolgende Telegrafische berigten ontvangen.

's Hage, 17 Jan. De Tweede Kamer der Zwits sche Bondsvergadering heeft Frankrijks bemiddelings-voo stel nagenoeg eenstemmig aangenomen.

Amsterdam, Vrijdag, 16 Jan. Op de beurs v heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 63½ percent. Dito 4 pCt. 94⅞ percen *Rusland* bij Hope en comp. 1798 en 1816 5 pCt. 104⅛ p cent. *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 84$^{13}/_{16}$ percen

Granen en Zaden.

Koolzaad onveranderd; op April f 528-„. — Raapol onveranderd; op zes weken f 53½. — Granen. zond handel.

De *IJsselbode* berigt het volgende uit Deventer van 10 Jan.: „Wij vernemen, dat het adres (aan Z. M. ter be„koming van een spoorweg in de N. Oostelijke Provincie „des Rijks), dat hier ter teekening op het Raadhuis ge„legen heeft, slechts door *drie* personen is onderteeken „Wij vinden dit zooveel te belangrijker, omdat hier zo „algemeen en vurig mogelijk naar een spoorweg gewensch „wordt, en de weinige bijval dus alleen te verklaren i „uit de vrees, dat het adres eene bedekte poging bevatt „om het tegenwoordige Ministerie of den Minister *Simon* „te steunen. Een overtuigend bewijs dus van de gezind„heid onzer bevolking dienaangaande."

Zonder bij dezen in eenig opzigt partij te willen trekken voor den Minister *Simons*, gelooven wij, dat Deventers ingezetenen hier de voorzigtigheid tot *over* de uiterste grenzen drijven, en de bereiking van eene op zichzelve zeer gewenschte en heilzame zaak geheel aan een persoon opofferen.

Wij hopen waarlijk niet, dat iets van de geest va Deventers ingezetenen in de leden der Staten-Generaa gevaren is; wij zouden anders vreezen, dat, wannee eens het Gouvernement, zoolang de Minister *Simons* daar van lid is, aan de Staten-Generaal een wets-ontwerp aan bood tot daarstelling of tot ondersteuning van een spoor weg in de N.-Oostelijke Provincien, dit bij de helft va de Tweede Kamer, die zich bepaald tegen den heer *Simons* verklaard heeft, een weinig gunstige ontvangst zo vinden. Wij hebben echter betere gedachten van de Staten-Generaal, en vertrouwen, dat zij in eene zaak, waa het zoo zeer de bevordering van de stoffelijke belangen de Natie geldt, politieke kwestien buiten het spel zullen laten.

— Ten behoeve van de gemeente Diever zullen op de hoofdsom der grondbelasting voor 1857 worden geheve 15 opcenten op de gebouwde en 10 opcenten op de ongebouwde eigendommen, en niet zoo als in ons blad

is medegedeeld, 10 opcenten op de gebouwde en 5 opcenten op de ongebouwde eigendommen.

— Ook in de provincie Groningen, worden even als in Overijssel, Drenthe en Friesland, adressen aan Z. M. den Koning geteekend, ter bevordering van den aanleg van spoorwegen in de N.-Oostelijke provincien des Rijks: aan de burgemeesters der gemeenten in die provincie zijn circulaires gezonden, om hen uit te noodigen een adres, ingevolge een daarbij gevoegd concept, aan de ingezetenen ter teekening aan te bieden. Ook in Drenthe zijn dergelijke concept-adressen bij de meeste H.H. Burgemeesters ontvangen.

— De Koning heeft goedgekeurd het beroep van predikant, te Wester- en Heiligerlee uitgebragt op den heer *F. J. Hesse*, predikant te Gasselternijeveen.

— In de zitting van den gemeenteraad van Groningen van 13 dezer is voorgelezen eene missive van burg. en weth. der gemeente Haren, houdende aanvraag om het vroeger toegezegde subsidie voor een aan te leggen kunstweg tusschen Haren en Paterswolde, daar de gemeente Eelde is veroordeeld, om dien weg daar te stellen en, bij nalatigheid, de gemeente Haren is gemagtigd, om zulks ten hare koste te doen. — De voorzitter stelt voor de zaak aan te houden tot dat eene beslissing genomen zal zijn omtrent den verbindingsweg van Smilde over Norg, Roden en Roderwolde naar Groningen. — De heeren *Quintus* en *Cremers* achten het beter haar in handen te stellen van eene commissie, ten einde gelijktijdig omtrent de beide zaken te berigten, opdat niet de eene zaak bij de andere ten achteren gesteld worde. — Hiertoe besloten zijnde, wordt de vroegere commissie over deze zaak benoemd, bestaande uit de heeren *Dommering*, *Cremers*, *Upmeijer* en *Quintus*.

— Naar aanleiding van berigten omtrent zware varkens, in naburige provinciën gemest, deelt men ons de volgende voorbeelden mede van zware varkens, in dit gewest gemest: Bij den slager *J. J. Koetsier* alhier zijn geslagt twee varkens van *G. ten Oever* te Smilde, welke levend wogen: de een 540 halve Ned. ponden en de ander 510 halve Ned. ponden; deze beide zijn in één koop gekocht voor *f* 278.40. Bij denzelfden slager is mede geslagt een varken van *T. Sikkens* te Assen, hetwelk levend 520 halve Ned. ponden woog en voor *f* 138-// is gekocht; hetzelve had 19½ pond plukvet en 34½ pond russels. In de boerderij van den heer burgemeester van Roden is een varken vet gemaakt, hetwelk schoon aan de haak 516 halve Ned. ponden woog; hetzelve is voor *f* 64-// de 100 Ned. ponden verkocht. Alle deze varkens hadden eenmaal biggen gehad. Bij de gebroeders *Hofsteenge* te Een, bekend wegens het mesten van zware varkens, zijn twee keuën geslagt, die ieder over de 400 halve Ned. ponden wogen.

* **Hardenbergh, 15 Jan.** In de op den 14 dezer, door de leden van den Raad der gemeenten Stad en Ambt Hardenbergh gehoudene gecombineerde vergadering, met betrekking tot de geprojecteerde kunst of Mac-Adamweg van af Hardenbergh naar de Hannoversche grenzen, langs de Venebrugge, is o. a. besloten, om het dagelijks toezigt over dien weg op te dragen aan eene commissie, tot leden waarvan zijn verkozen de raadsleden Baron *J. A. van Ittersum*, *B. Nijzink*, *H. J. Sierink* en *H. Meijerink*. Men vleidt zich, dat deze maatregel tot eene bespoediging der zaak zal leiden, althans dat de voltooijing van dien weg vóór of op het bepaalde tijdstip, 28 April eerstkomende, plaats vindt. Hierdoor zal de zoo lang gewenschte communicatie met de naburige plaatsen in Hannover tot stand komen; door deze verbinding zal de afstand van Zwolle naar Lingen approximatief drie uren minder zijn dan langs de route door Twenthe over Almelo enz.

* **Echten, 12 Jan.** Met genoegen kunnen wij van hier melden, dat het Z. M. onze geëerbiedigde Koning behaagd heeft, om de vier Echtensche jongelingen, die onlangs tot drie jaren gevangenisstraf veroordeeld zijn, wegens het mishandelen eener dienstmeid, de helft van dien straftijd kwijt te schelden.

* **Meppel, 15 Jan.** Door den ongunstigen toestand der wegen, die door vele landlieden met moeite bereden worden, was heden alhier de weekmarkt niet druk bezocht, en het aangevoerde bedroeg aanmerkelijk minder dan gewoonlijk; dit was misschien de oorzaak, dat sommige artikels met graagte en tegen verhoogde prijzen werden gekocht; de rogge werd gemiddeld per mud verkocht voor f 6.75; ook de boter was iets williger en hooger in prijs. Doch de aanvoer van vette varkens was weder betrekkelijk groot, waaronder weder zwaar soort, sommige van omstreeks 400 à 500 halve Ned. ponden; handel en prijs waren ongeveer zoo als in de vorige week, 23 à 25 cents het halve Ned. pond.

* Gedurende 1856 hebben in deze gemeente 25 aanrandingen van personen en 21 aanrandingen van eens anders eigendom plaats gehad. Onder de eerstgenoemden zijn 4 met verwondingen, 19 met laster en 2 wegens aanrandingen op den openbaren weg. De waarde van het ontvreemde beloopt slechts f 16-//, waarvan f 4-50 door braak of opensluiting, f 3-20 door insluiping bij dag, f 0-80 door insluiping bij avond, f 2-50 door zakkenrollerij en f 5-// door opligting en misbruik van vertrouwen. In dat zelfde tijdperk zijn hier 27 paspoorten van doortrekkende vreemdelingen geviseerd, één vreemdeling over de grenzen vervoerd, 16 bedelaars of landloopers aan de justitie overgeleverd, 219 personen naar hunne woonplaatsen voortgeholpen en 26 personen aangehouden wegens dronkenschap.

* **Peize, 13 Jan.** Gisteren avond hadden wij het genoegen de werking der telegraaf in het schoollocaal alhier te zien voorstellen door den heer *F. B.* en den heer *D.*, instrumentmaker te Groningen; de school was bijna geheel gevuld met nieuwsgierigen, en ieder die een regt inzigt in deze zaak kreeg, was ten hoogste over de snelheid van de werking van den telegraaf verwonderd. — Te Roden is een water-otter gevangen, die voor *f* 9-75 verkocht is.

* **Stadskanaal, 15 Jan.** Gisteren avond gaf de hier bestaande rederijkers-kamer: *Het Heidebloempje*, eene publieke voorstelling in de ruime en toch weer fiks gevulde zaal van den logementhouder *J. H. Kock*. De inleiding en de bij beurten door de leden voorgedragene stukken, waren regt gepast en voldeden algemeen. Tusschen beide hief een nieuw opgerigt zangkoor liederen aan. De entrée is door de Kamer bestemd tot het oprigten van breischolen voor minvermogenden. Naar wij vernemen bedraagt de opbrengst omstreeks f 79-//. Zoo moge dan de wensch van den eersten spreker vervuld worden, dat het schoone worde dienstbaar gemaakt aan het goede.

* Voor eenige weken is hier nog een tweede reciteergezelschap opgerigt, onder de zinspreuk *Oefening*.

* **Roden, 16 Jan.** De Christelijke Afgescheidenen in deze gemeente zijn voornemens alhier eene afzonderlijke gemeente van hunne gezindte op te rigten. Zij willen of hebben reeds de noodige vergunning aangevraagd. Jl. maandag avond hebben zij in de kom van het dorp een huis aangekocht, met het doel, om het huis voor pastorij in te rigten en op het erf eene kerk te bouwen. Eene lijst van inteekening, ter bekoming der noodige gelden, gaat bij de Chr. Afgescheidenen rond.

REGTSZAKEN.

Arrondissements Regtbank te Assen.

14 Jan. H. S. te Assen, wegens moedwillige verwonding, veroordeeld tot 3 maanden cellulaire gevangenisstraf en f 8-// boete; — J. S. van G. te Zuidwolde, wegens het moedwillig toebrengen van stooten, onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot f //-50 boete; — H. S. te Gieten, wegens beleediging met woorden van een bedienend beambte in de waarneming zijner bediening, veroordeeld tot f 8-// boete; — A. S. te Hoogeveen, wegens het als patentpligtige aan daartoe bevoegde ambtenaren, op derzelver aanvrage, niet vertoonen van patent, veroordeeld tot f 15-// boete; — M. v. d. B. te Vries, wegens overtreding der wet op het personeel, als niet wettig bewezen, vrijgesproken.

INGEZONDEN STUKKEN.

Door de opname van navolgende regelen zal UEd. mij zeer verpligten:

Met verwondering lazen wij het ingezonden stuk, voorkomende in de Prov. Dr. en Asser Courant van den 13 zer, geteekend door een jager en vriend der waarheid, als zoude het berigt van de jagt van W. Takens geheel bezijden de waarheid zijn. Hoe of die persoon bij de gedachte komt, om mij als leugenaar bij het publiek verdacht te maken, weet ik niet; wat persoon die vriend der waarheid is, weet ik even min; dat hij een jager is, meldt hij zelf, en het geluk heeft gehad om wat veel mis te schieten, dat zou ik wel denken, dan of het een baatzuchtig persoon is, die met leede oogen aanziet, dat *Takens* zooveel geschoten heeft, want ongegund brood wordt er veel gegeten, dan of het een partijtrekkend persoon is, die de couranten leest, met het doel, om te zien of er ook een artikel in voorkomt, waarop, naar zijn oordeel, aanmerking is te maken, zou men wel gissen. En dat hij *Takens* wel kent, zegt hij zelf; dat hij zooveel niet geschoten heeft, wil ik wel gelooven, en wat voordeel kan het aanbrengen, dat wij onwaarheden zouden verkondigen.

Annen den 14 Januarij 1857. *De berigtgever.*

ADVERTENTIEN.

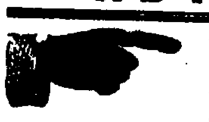
J. W. NIENHUIS en P. DE VRIES, Makelaars, presenteren ten overstaan van den Deurwaarder B. D. BEETS, op Donderdag 22 Januarij 1857, des Namiddags ten Een ure, ten huize van A. VAN ES, in *de Brakke Grond*, in de Nes te VERKOOPEN:

100 VATEN
MARYLANDSCHE BLADEN TABAK
(BIJ HET VAT VOETSTOOTS).

Te Amsterdam meestendeels door Zeewater beschadigd aangebragt van *Baltimore* met het Schip Scotia, Kapitein MERRILL. Liggende als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

Uit de Hand te Koop,

pl. m. 60 bunders **VELD**, gelegen onder Zwiggelte, gemeente Westerbork, aan het Oranje-Kanaal nabij Sluis No. 2. Informatiën zijn te bekomen bij den Notaris KIJMMELL te Westerbork.

Westerbork den 16 Jan. 1857.

Appelscha.

Verkoop door den Notaris TADEMA, op aanstaanden Dingsdag 20 Januarij, 's avonds te 5 uur, bij F. v. d. BOSCH, bij voorloopige toewijzing.

1o. Voor WIJTSKE LANDMETER en M.-E.: Een **HECHT en ruim HUIS** met **TUIN en ERF**, aan den weg bij de Vaart; 1 perc.; en

2o. Voor TJALLE OEDSES DE HAAN: Een **HUIS** met **BOUW- en WEIDEGROND**, groot ongeveer 1 bunder, 27 roeden, aan denzelfden weg hooger op; — 3 perceelen. Alles te Appelscha en in 1857 te aanvaarden.

Op VRIJDAG den 23 Januarij 1857, 's voormiddags precies te 10 uren te beginnen, ten huize en ten verzoeke van Mejufvrouw de Wed. F. DONKER te Assen aan de Vaart,

PUBLIEKE VERKOOP

VAN ROERENDE GOEDEREN, bestaande in.

4 beste KOEIJEN, CHAIS, WAGEN, BOERENGEREEDSCHAPPEN, HUISMEUBELEN, als: **KASTEN, KISTEN, TAFELS, STOELEN, BEDDEN, KOPER, TIN, AARDEWERK** enz. enz.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

De Notaris Mr. H. J. CARSTEN te Hoogeveen, zal ten verzoeke van den WelEdelen Heer A. DE WILDE VAN PIJNENBURG, als Directeur der Westerborcker en Broekveenen, op WOENSDAG den 21 Januarij 1857 **bij Palmslag**, des voormiddags om 10 ure, ten huize van de Weduwe A. LUINGE te Hoogeveen, publiek Veilen en Verkoopen:

Ongeveer 38 Bunders **BESNEDEN VEEN**, **zonder den Ondergrond**, gelegen op de 3e, 4e en 6e wijke ten Oosten van het hoofddiep de Middenraai in het Westerborcker- en Broekveen, gemeente Westerbork, en op de 9e wijke aan het Kleine Meer aldaar.

Gedurende tien dagen voor den palmslag zal de KAART met de omschrijving der Perceelen voor Gegadigden ter inzage liggen ten Kantore te Nieuweroord in voormeld Veen, en tevens aldaar aanwijzing der perceelen kunnen worden bekomen.

ROELOF SEMPEL te Hoogeveen, gedenkt ten overstaan van den Notaris Mr. H. J. CARSTEN te Hoogeveen, op DINGSDAG den 27 Januarij 1857, des namiddags om 2 uren, ten huize van ALBERTUS WARMELS, in het Gemeentehuis te Hoogeveen, voor den tijd van drie jaren, publiek te Verhuren:

Een **HUIS**, bevattende ***Kamer, Keuken, Kelder, Zolder, Bakkerij en Winkel***, en achtergelegen ***Tuin***, met alle ***Bakkersgereedschappen*** en hetgeen tot het drijven der WINKEL benoodigd is, staande en gelegen op de 20e Wijke aan het nieuwe Hoofdkanaal, op Noord te Hoogeveen.

De Goederen zijn dagelijks te bezien en informatiën kunnen worden verkregen bij den Verhuurder.

H. J. CARSTEN.

Boerenplaats
aan de Krommewijk te Smilde,

van de Erven MARCHIEN REINDERS DE JONGE te Smilde, bij de Inzate gebragt op f 19170.13, de pacht op f 185.50. **De PALMSLAG** zal plaats hebben op Dingsdag den 20 Januarij 1857, des avonds te 7 ure, bij JOH. WIND te Smilde.

Notaris H. H. VAN LIER.

GROOTE HOUT-VERKOOPING

in het Lieversche Bosch onder Roden,

van **600 Stammen EIKEN BOOMEN** en **eenige perceelen SCHILHOUT**; dewelke zal worden gehouden, op Maandag den 26 Januarij 1857, voormiddags 10 uur bij het HOUT.

Notaris H. H. VAN LIER.

BOERENPLAATS te Hoogersmilde, benevens DIEVERDERVELD.

De PLAATS is ingezet op f 9910.0. Het DIEVERDERVELD op f 4368.70. **De PALMSLAG** zal gehouden worden op Vrijdag den 23 Januarij 1857, des voormiddags 10 uur, in de NIEUWE VEENHOOP te Smilde.

Alsdan zullen mede worden Verkocht:

Eenige perceelen BOVENVEEN ter vergraving, zijnde **BLAAUW VEEN**, op de PLAATS van den heer EEKHOUT aan den Molenwijk te Smilde.

Notaris H. H. VAN LIER.

GROOTE VERKOOPING.

De Erven L. BAVINGH te Zuidvelde zijn voornemens, ten overstaan van Mr. A. HOMAN, Notaris te Vries, op Zaturdag den 24 Januarij 1857, ten huize van de Wed. VAN DER MOLEN te Vries,

publiek te doen verkoopen:

I. Eene ***BOERENBEHUIZINGE*** met daaraan verbondene **KAMER**, waarin sedert jaren, met succes, een neringdoende WINKEL is uitgeoefend, aan den straatweg, op het schoonste gedeelte te Vries, met den daarachter gelegen **GROOTEN TUIN**;

1o. Onderscheidene perceelen ***BOUW-, WEIDE-, HOOILAND, BOSCH*** en ***VEEN***. Onderscheidene perceelen ***VELDGROND***, waaronder **HUISPLAATSEN** en tot **ontginning** zeer geschikt gelegen;

2o. Eene nieuwe neringdoende ***BAKKERIJ*** en ***TUIN***, met eene daarachter gelegen **HUISPLAATS**, schietende op den Tinaarlooschen Weg naar Vries, met derzelver **BOUW-, WEIDE- en HOOILAND**.

II. Op Maandag den 26sten Januarij, ten huize van den Logementhouder R. HOMAN te Vries:

Eene **groote *BOERENBEHUIZINGE*** met **TUIN** en **GOOREN** te IJde, daaraan gelegene **KAMPEN**, geschikt tot **HUISPLAATSEN**: ongeveer vijftig mudden **BOUWLAND**, onderscheidene perceelen **GROENLAND**, **BOSCHGROND** en **VELD**, **HOOI- en WEIDELAND**, waarvan twintig Bunders onmiddelijk aan den straatweg en het nieuw te graven Kanaal van Assen op Groningen liggende, en ***Waardeel*** in de ongescheidene markte te IJde gemeente Vries.

III. Op Woensdag den 28sten Januarij, ten huize van H. HILBRANTS te Eelde, onderscheidene perceelen ***HOOILAND***, gelegen op de Eeldermade, Peizer- en Drenther-wering en op de Peizerhorst, enz. enz.

IV. Op Zaturdag den 31sten Januarij, ten huize van den Logementhouder H. SCHURING te Roden;

Onderscheidene perceelen **HOOILAND BOSCH** en **VEEN;**

1o. **TWEE MATTEN**, gelegen te Leutingewolde, gemeente Roden, de *STOBBENVEN* genaamd;

2o. **TWEE MATTEN HOOILAND**, gelegen te Zandeburen, gemeente Roden, de *HENGSTEKAMP* genaamd;

3o. **DRIE MATTEN HOOILAND**, in de zoogenoemde *VOORSTE* of *LANGE JARDEN*, nabij de Leek, in de gemeente Roden;

4o. **Twee een tweede MATTEN** in de begraven Jarden, aan het Leekster Meer, gemeente Roden;

5o. **Drie MATTEN HOOILAND**, vooraan op de Peizermade, genaamd het *WIJKSTUK*, bijlangs de Wijk, tot aan het Peizerdiep en Weg of Madijk;

6o. Een **DEEL** of **GEREGTIGHEID** in het Lieversche Bosch;

7o. En **TWEE PERCEELEN** in het Lieversche Veen.

V. Op Woensdag den 4den Februarij 1857, ten huize van N. S. BAVINGH te Zuidvelde, gemeente Norg.

Eene **BOEREN BEHUIZING**, zijnde tevens een **neringdoende HERBERG** (*DE KREEFT*), door hem zelven wordende bewoond, met onderscheidene perceelen **BOUW-, WEIDE-** en **HOOILANDEN**, eene **groote hoeveelheid VELD** in de ongescheidene Markte te Zuidvelde, bestaande in **Bosch, Veen**, en **Boekweitenveen** en **Waardeel**, aan de Norgervaart bijlangs de Koloniëvaart;

Onderscheidene **HUISPLAATSEN** en **losse SCHUUR** of **SCHAPENHOK**, **bij afbraak**;

Eene **KEUTERIJ**, bestaande in **HUIS**, waarin een **Winkel** wordt uitgeoefend, met de daarachter gelegen **TUIN**; voorts **TUINEN**, zeer geschikt tot **huisplaatsen** en **landerijen**, **24 spinden WAARDEEL** of **aandeelen** in het zoogenaamde Norgerhout, met de zich daarop bevindende **ZWARE**

Eiken Boomen, Schil- en Weekhout enz.

Een perceel **VEEN**, in het zoogenaamde **Groote Veen** bij Norg, gelegen aan het Zwarte Water, in de Markte van Westervelde, gemeente Norg.

Wijders:

1o. Een perceel **VEEN** en **ONDERGROND**, in de gescheidene Markte van Zuid-Westervelde en Norg, zwettende aan het Peesterveen en aan de Wijk op de Norgervaart;

2o. Een perceel **BOVENVEEN**, gedeeltelijk gescheiden en ongescheiden met A. SCHOLTENS, de Erven G. MARTENS en J. MARTENS te Zuidvelde;

3o. Een **dito perceel**, alles nader te bepalen en alles in Wijken;

4o. Twee perceelen **ONDERGROND**, tusschen die perceelen en de Norgervaart;

5o. Een Plaats **BOVENVEEN**, de *ESMEERSPLAATS* genoemd.

6o. Zeven Bunder **ONDERGROND, VEEN, BOEKWEITENVEEN, BOUWLAND** zwettende aan den Norgervaart en zulks in perceelen, waarvan inlichting van alle perceelen kan bekomen worden bij DIETER POTS, arbeider aan de Norgervaart.

Zullende de voormelde verkoopingen op de gezegde dagen, respectivelijk te 10 uren des voordemiddags beginnen.

RUINEN.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, zal, ten verzoeke van A. G. SMIT te Ruinen, op **Woensdag den 21 Januarij 1857**, 's morgens 10 uur ten huize van JAN JANS ZANTING, kastelein te Ruinen: PUBLIEK BIJ

Palmslag Verkoopen:

Eene **BOERENPLAATS**, staande en gelegen in het Regien te Ruinen en bestaande uit **HUIS** en **ERF, BOUWLAND, GROENLAND** en **HEIDEVELD**, ter grootte van p.m. 18 bunders.

J. L. TONCKENS.

LOGEMENT.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, zal, ten verzoeke van de WEDUWE en KINDEREN van Willem HENDRIK BRINK te Hoogeveen, op **Donderdag den 22 Januarij 1857**, 's avonds 7 uur, in na te melden te verkoopen Logement, PUBLIEK BIJ

Palmslag Verkoopen:

Het wel terneringstaande en van ouds bekende LOGEMENT *DE WILDEMAN*, staande en gelegen op de *Noordkant* van de Schutsche streek te Hoogeveen, met **RUIME STALLING.**

Terwijl voorts ten verzoeke van gemelde WED. en KINDEREN en JAN GERRITS DE JONGE in genoemd Logement

bij inzate zal worden geveild:

Een **perceel** gedeeltelijk **GROENLAND**, gedeeltelijk **HEIDEVELD**, gelegen in de zoogenaamde *Coevorder Zaadveenen* in de gemeente Coevorden, ter grootte van 26—10—00.

Op gemeld perceel is **BOVENVEEN** aanwezig, geschikt ter vergraving van **korte turf** waartoe hetzelve ook thans wordt gebezigd.

J. L. TONCKENS.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, zal, ten verzoeke van HARM ELEVELD te Zuidwolde,

publiek verkoopen:

OP VRIJDAG DEN 23 JANUARIJ 1857, 's morgens 10 uur.

1o. P. m. **20 stuks EIKEN STAMBOOMEN**, staande te ten *Arloo*, gemeente Zuidwolde, op de plaats bewoond door ALBERT JONKER, geschikt voor SCHEEPS-TIMMERLIEDEN, en voorts voor allerlei soort van TIMMERWERK.

2o. P. m. **20 stuks EIKEN STAMBOOMEN**, staande op de *Nijstad* gemeente Zuidwolde, op het zoogenaamde *Woeste stuk*, onmiddelijk aan de Hoogeveensche Vaart.

3o. Eenige **WILGEN BOOMEN**, staande op de *Nijstad* gemeld, bij het huis van STEVEN BOSMAN, geschikt voor KLOMPENMAKERS.

De verkoop zal beginnen te ten *Arloo*.

OP ZATURDAG DEN 24 JANUARIJ 1857, 's morgens 10 uur.

1o. **5 perceelen SCHEL- en WEEKHOUT**, staande te *Oldehave* gemeente Ruinen, en te Ruinen op de plaatsen, bewoond door KOOB WIECHERS en CORNELIS EPPINGA.

2o. **30 stuks EIKEN- WILGEN POPULIEREN- BERKEN-** en **ELZEN STAMHOUT**, op de voormelde plaatsen staande, geschikt voor allerlei TIMMERWERK, hieronder eenige **zware EIKEN BOOMEN.**

Aanwijzing door KOOB WIECHERS.

De verkoop zal beginnen te *Oldenhave* op de Plaats van KOOB WIECHERS.

J. L. TONCKENS.

De Notaris G. FREISLICH, zal in het Logement van Mejufvrouwen SOMER te *Zwartsluis*, Dingsdag den 27 Januarij 1857, des morgens te elf ure, doen **INZETTEN** en 14 dagen later ter zelfder uur en plaats **PUBLIEK VERKOOPEN:**

Een Extra grasrijk best Buitendijks of Uiterdijks stuk HOOILAND,

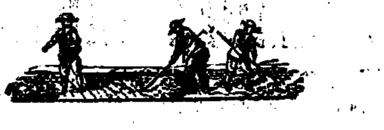

groot ongeveer 2 Bunder, gelegen tusschen *Zwartsluis* en het *huis* ten Noorden in de BARSBEEKER BUITENPOLDER onder de gemeente *Ambt Vollenhove*, van de dijk tot aan het *Zwartewater*, kunnende het **HOOI** van het land zoowel in vaartuigen geladen als met wagens vervoerd worden.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij genoemden Notaris.

Dr. KOCH'S

gekristalliseerde **kruiden-bonbons** genezen droogen kramphoest, heeschheid, damborstigheid, benaauwdheid en andere borstkwalen, werken verzachtend, pijnstillend en weldadig op de geprikkelde luchtbuis en hare vertakkingen, en versterken door hare zachtvoedende bestanddeelen de aangedane slijmvliezen der longtakken.

De prijs is 80 Cents.

DE LONGTERING KAN GENEZEN WORDEN.

Troostrijke woorden voor velen, die onder de hun dierbare betrekkingen de verschijnselen dezer tot heden onverwinnelijke ziekte waarnemen.

Eene kleine Hollandsche Brochure, die korte mededeelingen bevat, wordt in onderstaande Dépôts afgegeven waar ook het in zijne aanwending zeer eenvoudige middel te ontbieden is voor 4 gulden het Fleschje.

STOLL'S DRUPPELEN bevrijden oogenblikkelijk van de hevigste Kiespijn, men behoeft slechts een daarmede bevochtigd puntig watje in het oor te stoppen, aan de zijde der Kiespijn. Het fleschje kost f 1.

KOCH'S AMULETTES. De reeds sedert lang gunstig bekende Metaalstofschijfjes, die aan een zijden koordje om den hals, op den rug, tusschen de schouderbladen hangen, helpen tegen alle Rheumatische aandoeningen, Hoofdpijn en Kiespijn. Ze kosten 25 Cts.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Gordijk, S. G. ZWART.
Meppel, A. JEULEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 9—16 Jan. Bev. R. Roelfsema geb. van der Velde, van z.; J. Cohen geb. de Leeuw van d.; J. Warries geb. Enting, van d.; S. van Vriesland geb. Polak, van d.; A. Veen geb. Mennega, van d. — Overl. J. Kroeze, vrl, geh, 37 j. en 6 m. Voorts is aangegeven een levenloos kind van het vrl. gesl. van F. G. Drechsel en J. Kroeze.

Meppel, 8—15 Jan. Bev. M. E. Bouwer geb. Richter, van d.; J. R. Voorthuis geb. Schuttelaar, van d.; R. Wel[illegible] geb. Muller, van z. — Overl. L. Goldsteen, 3 j. en 5 m., vrl.; G. Beijer, 2 j. en 8 m., vrl.; A. Koning, 57 j., weduwnaar van A. Koning; L. van Rheen, 1 j. en 4 m., ml. Voorts is aangegeven een levenloos kind van het manl. geslacht.

Smilde, 1—14 Jan. Geh. C. de Jonge met E. de Vries. — Bev. M. Duker geb. Vennik, van z.; H. H. Pals geb. Dijkstra, van z.; J. Boer geb. Dijkstra, van d.; T. Boer geb. Hummelen, van d.; J. Wieldraaijer geb. Siegers, van z. — Overl. Klaas Vos, ongeh., 29 j.; Sophia van Coevorden, 10 m.; Trijntje Hummelen, echtgenoote van Johannes Boer, ruim 28 j.; Jantien Denen, echtgenoote van Geert Pranger, 46 j.

Ooststellingwerf, 8—15 Jan. Geb. Jitske, d. van J. A. Hofma en T. P. Kamer te Donkerbroek; Antje Sophia, d. van P. R. Ekhart en J. Melchert te Hanlerwijk; Hendrik, z. van M. F. ten Hoorn en G. H. Nagel te Haule: Albert, z. van J. A. Klosse en J. K. Eits te Oosterwolde; Lenze, z. van J. A. Drok en J. L. Koopmans te Appelscha; Grietje, d. van S. R. Hummel en T. P. van den Berg te Haulerwijk; Jelkje, d. van Maria Hielkes de Vries te Haulerwijk; Geertien, d. van J. E. Bosma en R. H. Koopmans te Vochteloo; Martinus, z. van M. H. Palmbos en A. A. Kuipers te Appelscha; Adrianus Johannes, z. van Adriana Lutten te Haulerwijk; Johanna, d. van H. W. Hof en J. F. ten Hoor te Haulerwijk; Geesje, d. van E. J. v. d. Molen en S. J. Mulder te Oldeberkoop. — Overl. Folkert Durk Oosterbos, 14 d., te Appelscha; Aaltje Jacobs Nijhuis, 41 j., huisvrouw van E. A. Buitenga te Oldeberkoop.

Weststellingwerf, 7—14 Jan. Ondertr. J. T. Akkerman van Munnekeburen en M. A. Verhoeff van Delfstrahuizen. — Geb. Jannegje, d. van IJ. B. Oosten en K. T. de Boer van Oldetrijne; Grietje, d. van J. J. de Veen en G. J. Oosterhof van Wolvega; Barbertje, d. van G. Dragt en A. Zomerdijk van Wolvega; Grietje, d. van A. M. Lourens en A. A. van Riesen van Boijl. — Overl. J. Kleizes, weduwe, 88 j., van Nijholtpa; W. T. Punter, vrl., 14 d., van Noordwolde; J. G. de Vries, vrl., geh., 25 j., van Vinkega.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 16 Jan. Aan onze Graanmarkt ging heden weder weinig om, en verkoopen bij kleinigheden bepaalden zich tot vorige prijzen. — Parel Gort f 12, f 13-25. — Raapolie f 49-00. — Boter te geringe aanvoer om den prijs te kunnen bepalen.

ASSEN, 15 Januarij. W.-Rogge f 5,50 tot f 6.15. — Zand-Boekweit f 4.50 a f 6.00. — Veenboekweit f 0,00 tot f 0,00. — Haver f 0,00 tot f 0,00. — Ruigwitte Aardappelen f 0,00 tot f 0,00; roode Venlosche dito van f 0,00 tot f 0.00. — Knollen van f 0,00 tot f 0,00. — Roode Kool van f 0.00 tot f 0,00. — Witte dito f 0.00 tot f 0.00. — Varkens, magere van f 0,00. — Stroo per 1000 ℔ f 12,00. — Eijeren de 100 stuks f 2.50 tot f 2,75. — Boter f 0,92 tot f 0,00. — Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0,46.

MEPPEL, 15 Jan. Rogge f 6,25 a f 7,25. Boekweit f 6,00 a f 7,00. Boter 1 N. ℔ f 1,50 a f $1,62^5$. Boter per $^1/_8$ vat f 21,00 a 22,25.

HARDENBERGH, 13 Jan. Rogge f 6.25 a f 6.00. Veenboekweit f 6.00 a f 5.60.

DEDEMSVAART, 14 Jan. Rogge f 6.00 a f 5.75. Veenboekweit f 5.75 a f 5,50. Boter per Ned. pond f 0.80.

WOLVEGA, 14 Jan. Rogge f 6,70. Boter f 50,00; aanvoer 52 $^{}/_4$ en 37 $^{}/_8$ tonnen.

AMSTERDAM, 14 Jan. GRANEN zonder handel. — KOOLZAAD dadelijk zonder handel, op levering in het Voorjaar £ ½ lager, Najaar hooger; op 9 vaten Olie in April £ 88; Sept. en Oct. £ 78½ bieden, £ 79 laten. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE dadelijk en op levering met weinig handel prijshoudend; op 6w. f 53¼; Vliegen f 52; 1o. Mei f 49¼, ½; Najaar f 46, ¼. — LIJNOLIE dadelijk onveranderd, op levering vast; op 6w. f 40¾; Vliegen f 39½, ¾; 1o. Maart f 39¾, April en Mei f 40; Najaar f 40¾, 41¼. — HENNEPOLIE op 6w. f 48¼; Vliegen f 47. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 83 a 87. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 9 a 14½.

SCHIEDAM, 12 Jan. JENEVER 100 pct. Amst. proef f 23 a 23½ per vat contant, na beurs f 23½ a 24.

Veemarkten.

GRONINGEN, 16 Jan. Er waren geen Runderen of Schapen ter markt gebragt; levende Varkens weinig aan, de prijzen gelijk aan den vorigen marktdag; geslagte Varkens tamelijk aan, de handel lusteloos, prijzen van f 54 tot 59 en hooger de 100 Ned. ponden.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1857.

	pct.	14 Jan.	15 Jan.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{7}{16}$	$63\frac{1}{2}$
„ „	3	$75\frac{7}{16}$	$75\frac{9}{16}$
„ „	4	$94\frac{13}{16}$	$94\frac{13}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$		
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$133\frac{7}{8}$	$134\frac{1}{2}$
O. I. Leening	4	$94\frac{5}{16}$	$94\frac{3}{8}$
Aand. H.Spw.			
Aand.R.Spw.	$4\frac{1}{2}$		$100\frac{7}{8}$
Ned. B.			
Maats. Weld.		$57\frac{1}{2}$	$57\frac{1}{2}$
Rusland,			
Obl. Hope	5	$103\frac{7}{8}$	$104\frac{1}{8}$
Dito 1831/33	5	$92\frac{3}{4}$	$92\frac{3}{4}$
Cert. 1840	4	$84\frac{1}{2}$	$84\frac{5}{8}$
» Stieglitz	4		84
Cert. v. Ass.	6	$64\frac{1}{4}$	64
Polen,			
Aand. fl. 500	ƒ	151	151
Olb.	4		$77\frac{1}{4}$

	pct.	14 Jan.	15 Jan.
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{4}$	$23\frac{5}{8}$	$23\frac{3}{8}$
Obligatien	3	$40\frac{1}{2}$	[illegible]
Binnenl.	3	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{3}{16}$
Amortisable			
Bewijz. Coup.		[illegible]	[illegible]
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	$79\frac{1}{2}$	
» »	4	$62\frac{1}{2}$	$62\frac{1}{2}$
» Metal.	5	$74\frac{3}{16}$	$74\frac{1}{4}$
» » N.	5	$84\frac{13}{16}$	$84\frac{13}{16}$
» Nation.	5	$75\frac{9}{16}$	$75\frac{9}{16}$
» »	$2\frac{1}{2}$	$38\frac{5}{8}$	$38\frac{9}{16}$
België, Cert.	$2\frac{1}{2}$		
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{8}$	51
Portug., Obl.	3	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{9}{16}$
Brazilien	5		
Weenen aandeelen	4		314

14 Jan. De markt was algemeen iets minder geanimeerd.

15 Jan. Voor Nationale en Russische fondsen werden betere prijzen bedongen. Oostenrijksche en Spaansche daarentegen werden tot lager prijzen afgegeven. Van Zuid-Amerikaansche waren de Grenadasche williger en overige minder geanimeerd.

RAADSELS en CHARADES.

LIX. Mijn geheel telt 6 letters, d'Eerste drie dienen tot sluiting, de 4 laatste tot opsluiting en mijn geheel is eene bloem.

Gedrukt bij **GRATAMA** te Assen.

MEMORIE VAN TOELICHTING
OP HET
Wets-ontwerp tot Zamenstelling der Regterlijke Magt en het beleid der Justitie.

Aan deze memorie ontleenen wij het volgende:

Na eene breedvoerige beschouwing der drie achtereenvolgens ingediende wetsontwerpen, over deze aangelegenheid in 1851, 1853 en 1855 voorgedragen, waarvan het eerste geen bijval genoot, omdat de kassatie onveranderd was behouden, het derde, omdat het de kassatie durfde aantasten, zegt de Regering, dat zij niettegenstaande dit bezwaar, heeft gemeend haar ontwerp van regterlijke organisatie te moeten voorleggen. Zij heeft zich strikte gehoorzaamheid aan de voorschriften der grondwet, ook waar die overgroote bezwaren opleveren, voorgeschreven. De Hooge Raad moet toezigt uitoefenen in burgerlijke en strafzaken; maar daarom is nog geene derde instantie noodig. Die 3e instantie is zelfs onraadzaam en in strijd met het welbegrepen belang der regtzoekenden. Immers zij werkt slechts *verlenging van den duur der regtsgedingen, belangrijke verhooging der proceskosten*, en, als gevolg, *beperking der gelegenheid tot verkrijging van regt voor velen.*

Bij opheffing van dezen verkeerden toestand strekt de tegenwoordige voordragt er tevens toe, om aan den Hoogen Raad het appèl op te dragen in burgerlijke zaken.

Niet alle zaken echter, hetzij straf- of burgerlijke zaken, kunnen den Hoogen Raad onderworpen worden *in hooger beroep.*

Sommige zaken worden reeds bij den lageren regter, in eersten aanleg en hoogste ressort, beslist; andere, wel is waar voor hooger beroep vatbaar, hebben in appèl een anderen regter dan den Hoogen Raad.

Ook al die zaken intusschen zijn, volgens de Grondwet, aan 's Hoogen Raads toezigt onderworpen: *volgens de bepaling door de wet daaromtrent te maken.*

Voor deze zaken moet, naar het inzien der Regering, het toezigt van den Hoogen Raad uitsluitend bestaan *in het openbaar belang*, zonder dat het belang der partijen daarin gemoeid zij, immers in eenig geval daardoor zou kunnen worden benadeeld.

Omtrent alle zaken, welke den Hoogen Raad niet bij wege van hooger beroep worden onderworpen, behoort 's Raads toezigt te bestaan in een regt van kassatie *in het belang der wet*, of, om eene onjuiste uitdrukking zonder zin te vermijden, *in het belang van den Staat.*

Voor al die zaken, welke reeds twee malen, wat de daadzaken en wat het regt betreft, onderzocht zijn, behoort de tweede uitspraak (behoudens de noodige uitzonderingen in strafzaken, waarover nader) tusschen partijen voor waarheid gehouden te worden, en moet geen beroep in kassatie aan partijen openstaan, ten einde deze nogmaals en ten derden male haar geluk zou kunnen beproeven bij den Hoogen Raad.

Hetzelfde geldt van die zaken, welk om hare geringheid al dadelijk in eersten en hoogsten aanleg bij den lageren regter beslist worden. Juist voor die zaken van minder gewigt is het voor den regtzoekende van het hoogste belang, dat hij met het voeren van een geding in slechts ééne instantie kunne volstaan, zonder dat hij bij toewijzing van zijnen eisch behoeve te vreezen door zijne tegenpartij, niet zelden een onwilligen schuldenaar, die slechts uitstel van exekutie zoekt, of een hardnekkigen pleiter, ook nog in een proces in kassatie te worden gewikkeld.

Het middel van kassatie is een middel, ingesteld in het *publiek* belang en niet in dat van bijzondere personen. Het moet in handen zijn en blijven van den Staat, maar het komt niet toe aan partijen, die, wanneer hare zaken, voor zooverre die van eenigen omvang zijn, twee instantiën hebben doorloopen, meer dan voldoende regt gezocht en verkregen hebben. Indien twee instantiën daartoe geene voldoende waarborgen opleveren, er bestaat geene enkele reden om zelfs met de derde zich tevreden te stellen.

Het schijnt evenmin met het belang der regtzoekenden en ook gewis met de billijkheid niet te strooken, dat *hunne* pleitzucht zijdelings worde benuttigd, om het middel van kassatie *in het belang van den Staat* te doen werken.

Alleen de procureur-generaal bij den Hoogen Raad komt derhalve in burgerlijke zaken in kassatie, en wel uitsluitend *in het belang van den Staat*, zonder dat 's Raads uitspraak eenigen invloed hoegenaamd hebbe op den stand der partijen.

Het beginsel van art. 98 der bestaande wet op de Regterlijke Organisatie wordt uitgebreid en algemeen gemaakt.

In strafzaken laat het ontwerp almede geen beroep in kassatie toe van de zijde der beschuldigden, beklaagden of veroordeelden.

Ook in kriminele zaken wordt, volgens het ontwerp, hooger beroep bij den daartoe aangewezen regter opengesteld, en, even als in burgerlijke zaken, zijn derhalve aard en omvang van alle strafzaken òf zóó gering, dat zij dadelijk in eersten en hoogsten aanleg worden afgedaan, òf worden zij in twee instantiën onderzocht en beslist, en omtrent geen van beide deze soorten van zaken brengt in billijkheid het belang der verdediging de noodzakelijkheid mede van een beroep in kassatie van den kant der te regt staanden.

Ook hier is 's Hoogen Raads toezigt een grondwettig vereischte, maar alleen *in het belang van den Staat.*

Dat toezigt mag in zijne gevolgen de veroordeelden nimmer benadeelen, maar alleen *bevoordeelen.* Blijkt het derhalve aan den Hoogen Raad, dat de veroordeelde door eenig aan 's Raads onderzoek onderworpen strafvonnis *niet* is benadeeld, de Hooge Raad doet uitspraak uitsluitend in het belang van den Staat, en het veroordeelend vonnis wordt ten uitvoer gelegd gelijk het ligt. Blijkt daarentegen de veroordeelde door zijn vonnis te zijn *benadeeld*, de Hooge Raad, daartoe termen vindende, kasseert het vonnis en doet ten principale regt of verwijst de zaak daar en waar zulks behoort, naar de onderscheidingen in het ontwerp gemaakt.

Aldus heeft de Regering vermeend het best te kunnen handhaven het naar haar inzien zoo onmisbaar beginsel, dat het middel van kassatie alleen in het publiek belang bestaat, zonder aan dat beginsel den veroordeelde op te offeren, die in zijne regten bij een veroordeelend vonnis mogt blijken verkort te zijn, of uit het oog te verliezen het voorschrift van art. 162 der Grondwet.

In het algemeen is, naar de overtuiging der Regering, in het ontwerp de nakoming van dat grondwetsartikel verzekerd, in die mate, dat er geene enkele handeling, beschikking of vonnis door de regterlijke magt kan worden gedaan of gewezen, die niet, hetzij bij wege van hooger beroep, hetzij door het middel der kassatie, aan het toezigt van den Hoogen Raad onderworpen zij.

Na aldus het hoofdbeginsel te hebben besproken, dat deze, gelijk elke andere voordragt eener nieuwe regterlijke inrigting, uit den aard der zaak beheerschen moet, wenscht de regering nog kortelijk stil te staan bij de overige hoofdpunten des ontwerps.

Door de afschaffing der elf hoven zal voortaan de regterlijke magt zijn zamengesteld uit kantongeregten, arrondissements-regtbanken en den Hoogen Raad.

De voordragt heeft ook de mogelijkheid geopend tot het oprigten van regtbanken van koophandel, zonder dat de regering reeds nu beslissen wil of kan, of en in hoeverre zoodanige regtbanken, ten behoeve waarvan zich in den laatsten tijd stemmen uit den handels- en nijverheidsstand verhieven, werkelijk blijken zullen aan eene bestaande behoefte te voldoen.

Omtrent de kantongeregten wordt eene doortastende verandering voorgesteld.

Zij strekt om de betrekking van kantonregter te doen bekleeden door leden der arrondissements-regtbanken, daartoe bij beurten voor een tweetal jaren aan te wijzen door de regtbanken in raadkamer, en tevens om het openbaar ministerie bij de kantongeregten te doen waarnemen door eenen substituut-officier, door het hoofd van het parket der regtbank daartoe gelast. De tot kantonregters aangewezen leden der regtbanken en de hun toegevoegde substituut-officieren wonen ter plaatse waar hunne regtbank gezeteld is. Hunne werkzaamheden strekken zich, waar de dienst het toelaat, over twee, drie of meer kantons uit, in welker hoofdplaats de kantonregter zoo vele zitdagen wekelijks of maandelijks komt houden, als de behoefte medebrengt. Ten einde die zitdagen niet te zeer te vermenigvuldigen, de contentieuse jurisdiktie der kantonregters niet te belemmeren, en de mogelijkheid te doen bestaan, dat deze hunne regtspraak zich over meerdere kantons kunne uitstrekken, is een groot deel der vrijwillige jurisdiktie den kantonregters in den regel onttrokken en aan hulp-kantonregters opgedragen, die, de tegenwoordige plaatsvervangers der kantonregters in zekere mate vervangende, in ieder kanton zullen gevestigd zijn en, met aanvulling van art. 32 en volgg. van het Wetboek van Strafvordering, ook als hulpofficieren van Justitie zullen dienst kunnen doen. De griffiers bij de kantongeregten en hulp-kantonregters zullen emolumenten mogen rekenen; de kantonregter heeft zijn tractement van lid der regtbank, zonder meer.

Het is eene algemeen erkende waarheid, dat de kantonregters, zelfs na de invoering der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsblad* no. 103) op den bestaanden voet, geene genoegzame werkzaamheden hebben, dat met name hunne uitspraak in burgerlijke zaken in vele kantons weinig of niets te beteekenen heeft. De Geregtelijke Statistiek is telken jare dáár om dit te bewijzen.

Men kan dit kwaad verhelpen op tweederlei wijze. Men kan den weg inslaan hiervoren aangestipt; men kan ook een zeker aantal kantongeregten opheffen en de betrekkelijke kantons met anderen ineensmelten.

Het laatste zou slechts gebrekkig het beoogde doel doen bereiken en bovendien zijne eigenaardige nadeelen hebben. Het is het personeel der kantonregters, dat verbeterd en gereleveerd moet worden. Die als *unicus Judex* zit en oordeelt, moet een man van ervaring zijn, van veelzijdige ontwikkeling en bekwaamheid; niet een pas beginnend jong mensch, of een door het plattelands leven en wetenschappelijken stilstand en achteruitgang dagelijks meer voor zijn gewigtig ambt ongeschikt wordende regter.

De tegenwoordige stand van zaken kan niet verholpen of opgeheven worden door de ineensmelting van sommige kantons, en de uitbreiding van het regtsgebied van sommige kantonregters.

Daartoe is meer noodig; daartoe wordt geheele verandering van het personeel vereischt; ruimere bezoldiging dan de kantonregters thans genieten, of hun ook bij opheffing van sommige kantons, zou kunnen worden verstrekt. Daartoe is noodig, dat de met het kantonregtersambt bekleede personen, door hunne vestiging in de hoofdplaats van het arrondissement, door omgang met ambtgenooten en daaruit ontstaande wrijving van gedachten en denkbeelden naijver in pligtsbetrachting en wetenschappelijke ontwikkeling, door de gelegenheid eindelijk, om als regter tot de kennisneming te worden geroepen ook van andere zaken dan die uitsluitend tot de bevoegdheid der kantonregters behooren, op den duur zich oefenen, bekwamen en toenemen in regtskennis en geschiktheid.

Op die wijze kan de *unicus judex* worden wat hij zijn moet, en zal hij naar behooren zijne gewigtige betrekking kunnen vervullen, ook al wierd aan zijne regtsmagt nog meerdere uitbreiding gegeven dan reeds in 1854 gedaan is.

Op die wijze zullen ook de nadeelen vermeden worden, die min of meer aan elke ineensmelting van kantons eigenaardig verbonden zijn. Naar het stelsel des ontwerps gaat de kantonregter de justiciabelen in hun kanton opzoeken; blijft hij regt spreken, gelijk nu, *in loco delicti.* Heft men daarentegen een zeker aantal kantongeregten op, dan zullen het de justiciabelen zijn, die den, ten gevolge der ineensmelting van kantons, meer dan vroeger van hen verwijderden kantonregter zullen moeten gaan opzoeken, en de regtspraak *in loco dilicti*, zoo heilzaam en nuttig — en bij de behandeling der wetten van 29 Junij 1854 (Staatsblad no. 102 en 103) nog zoo zeer geroemd, — zal afnemen, al naarmate het stelsel van ineensmelting van kantons sterker wordt doorgedreven.

Deze zijn hoofdzakelijk de overwegingen, welke aan het voorstel ten aanzien der kantonregters ten grondslag liggen.

Aan de onmiskenbare behoefte aan eene betere waarneming van het openbaar ministerie bij de kantongeregten, zal door de aanwijzing van substituut-officiers naar wensch worden voldaan.

De griffier bij het kantongeregt blijft onveranderd bestaan en in de hoofdplaats van ieder kanton gevestigd, opdat hij steeds gereed zij, hetzij den kantonregter ter openbare teregtzitting, hetzij den hulp-kantonregter in zijnen werkkring van vrijwillige regtspraak, ter zijde te staan, en, voor zooveel zijne functien dit medebrengen, alles voor te bereiden en in gereedheid te brengen wat tot de behoorlijke ontvangst van den kantonregter en spoedige afdoening van diens zaken in het kanton bevorderlijk kan zijn.

Aan de arrondissements-regtbanken wordt, naar het ontwerp, de kennisneming opgedragen ook der *criminele* zaken, en het *hooger beroep* in strafzaken in het algemeen, zoo van de vonnissen der kantonregters van haar ressort, als van de correctionele en criminele vonnissen, door naburige arrondissements-regtbanken in eersten aanleg uitgesproken.

De opdragt der *criminele* zaken aan de regtbanken kan, naar het oordeel der Regering, geen bezwaar opleveren. De tamelijk eigendunkelijke onderscheiding der wet tusschen correctioneel en crimineel regtvaardigt zoodanig bezwaar niet. De wet van 29 Junij 1854 (Staatsblad no. 102) deed in art. 14 en volgg. reeds eene belangrijke schrede op den weg, dien het ontwerp nu in zijn geheel volgt. De herstelling der beëedigde instructie in strafzaken, welke de regering bij een ontwerp van wet, houdende eenige noodzakelijk geworden wijzigingen in de strafvordering, wenscht voor te stellen, en het hooger beroep, ook ten criminele opengesteld zijn overigens genoegzaam om bedenkingen die nog mogten overblijven, te doen wegvallen.

Wat dat hooger beroep zelf betreft, het bev

zich ook voor criminele zaken aan uit het oogpunt van stelselmatigheid, van billijkheid, als ook eener gewenschte verbetering en vereenvoudiging in de strafvordering. De verpligte instructie van alle criminele zaken, het dubbel onderzoek in raadkamer, zijn door de ondervinding sedert lang veroordeeld; maar zal daarin verandering kunnen gebragt worden, zonder eene goede regtsbedeeling in gevaar te brengen, het middel van hooger beroep moet de waarborgen vervangen, die voor de criminele zaken in eene verpligte instructie en herhaald onderzoek in raadkamer kunnen gelegen zijn.

De regering vereenigt zich overigens gaarne met hetgeen in het verslag van 22 April 1856 op bladz. 6 en 7 tot verdediging en uitbreiding van het hooger beroep in strafzaken aangevoerd wordt, zij verwijst bovendien naar de uitkomsten der *Geregtelijke Statistiek* van 1855, bladz. XIII en XVII en met name vestigt zij de aandacht op de omstandigheid, hoe de hoven in correctioneel appel over vijf jaren (1851—1855) gemiddeld *vijftig ten honderd* der in eersten aanleg gewezen vonnissen te niet deden, terwijl door de regtbanken in 1855 niet minder dan *vijf en zestig ten honderd* der vonnissen *a quo* in politiezaken werden te niet gedaan.

De Regering zegt het het verslag der Kamer na: en past het harerzijds ook toe op het appèl ten criminele: „Bij dergelijke uitkomsten mag men met vertrouwen vragen, of niet het appèl is een noodzakelijk middel van herstel, of men moet alle waarde aan de regtspraak van den hoogeren regter ontzeggen."

Overigens zal *in hooger beroep*, volgens het ontwerp, de regter in den regel uitspraak doen *op de stukken*, zonder dat er vernieuwd getuigenverhoor plaats hebbe, tenzij de regter het bevele.

Veelal zal eene nauwkeurige opteekening in het proces-verbaal van hetgeen in eersten aanleg ter openbare teregtzitting voorviel — met en benevens de verdere stukken van den processe, en eene memorie van appèl of andere bescheiden, die het aan partijen vergund zal behooren te zijn aan den regter in hooger beroep over te leggen, — allezins voldoende zijn om het middel van appèl naar behooren te doen werken en de noodige waarborgen aan de justitie en verdediging te verzekeren.

In ieder geval kan echter, gelijk gezegd is, de regter ambtshalve of ter opvordering van het openbaar ministerie het oraal debat ook in hooger beroep doen plaats hebben.

Het spreekt overigens van zelf, dat dit punt, gelijk vele andere, nadere regeling en ontwikkeling bij de wet behoeft.

Laat nu van den eenen kant het belang der justitie en verdediging allezins toe den aldus voorgestelden weg te volgen, de voordeelen er van ook uit anderen hoofde zijn niet voorbij te zien. Door een onderzoek in appèl op de stukken mogelijk te maken, vervallen toch de vele bezwaren, die aan het hooger beroep in strafzaken in het algemeen verbonden zijn, en nog toenemen, zoodra het middel wordt uitgebreid ook tot de criminele zaken, en voor een deel het onderzoek in appèl moet plaats hebben, gelijk het ontwerp medebrengt buiten de grenzen der provincie, waarin de regter in eersten aanleg gezeteld is.

De Regering namelijk heeft er niet toe kunnen komen om, in navolging der twee laatste voordragten op het ontwerp, appèl in strafzaken toe te laten van de eene kamer van het collegie, in de hoofdplaats der provincie gezeteld, op eene andere kamer van datzelfde collegie. De voordeelen van zoodanige regeling van zaken wegen, naar de Regering vermeent, niet op tegen het abnormale en weinig voegzame, dat regters van één en hetzelfde collegie elkanders vonnissen zouden beoordeelen, en des noods te niet doen en buiten werking stellen.

Die voordeelen verliezen bovendien hunne waarde, wanneer het hooger beroep in den regel onderzocht wordt op de stukken. Verplaatsing van de in regten betrokkene personen, van getuigen enz. naar den zetel van den regter in appèl, wordt aldus eene uitzondering en verliest mitsdien veel van hare bezwaren.

Wanneer men alsnu de voordeelen zamentrekt die het in dit ontwerp gekozen stelsel aanbiedt, dan gelooft de Regering, dat zij, met het oog alleen op de met zooveel regt verlangde vereenvoudiging en verbetering van ons regtswezen, en zonder nog te gewagen van eene ook niet zonder regt gewenschte bezuiniging, uitkomsten opleveren, die langs eenen anderen weg niet te verkrijgen zijn.

De regtspraak der kantonregters is niet te verbeteren dan door eene verandering en waardige bezoldiging van het personeel.

Elk ander middel dat men daartoe mogt aangrijpen, dan het voorgestelde, brengt noodzakelijk eene zeer aanmerkelijke verhooging der kosten van justitie, in plaats van bezuiniging mede.

Wil men al de provinciale hoven behouden, of wel hen tot twee, of vier, of zes verminderen, dan moet men van het eenige, waarlijk doeltreffende middel tot het verkrijgen eener meer eenvoudige, spoedig en vooral minder kostbare burgerlijke regtspraak, de afschaffing van de cassatie als derde instantie, afzien.

Want dan zal voor den Hoogen Raad, met geene burgerlijke appellen belast, wil hij eenige, met zijne waardigheid en zamenstelling strookende werkzaamheid overhouden, dat middel van kassatie als derde instantie wel behouden moeten blijven.

Een verminderd aantal provinciale hoven zal *of* alleen met burgerlijke appellen belast moeten zijn — en dan zal hun werkkring ligt te klein en beperkt wezen, en voor de regtspraak in strafzaken een stelsel gekozen moeten worden, ontbloot van het voordeel van appel, dat dit ontwerp aanbiedt — *of* die regtspraak zal, onverschillig of de vermindering van het aantal hoven aanzienlijk of gering zij, aan bijna onoverkomelijke zwarigheden, aan verre verwijdering van den *locus delicti* en aan groote vermeerdering der geregtskosten onderworpen zijn.

Zoo blijkt het, hoe meer men de zaak bedenkt, dat het thans bestaande stelsel een weldoordacht, volkomen zamenhangend geheel vormt, aan hetwelk, zonder groote schade van dat geheel, geen zijner raderen willekeurig ontnomen kan worden.

Er blijft dan niets over dan *of* dit geheel onaangeroerd te behouden — maar dan blijft de eisch der Grondwet onvervuld, en de regtmatige klagten over de gebreken onzer regterlijke instellingen blijven hopeloos voortduren, — *of* een nieuw stelsel aan te nemen, hetwelk ook wel de volmaaktheid niet zal bereiken, maar, buiten twijfel, het gehalte der lagere en hoogere regtspraak zoowel in burgerlijke als in strafzaken zal verbeteren en veel zal bijdragen om het harde verwijt te doen verdwijnen dat in Nederland het verkrijgen van regt alleen voor de zeer armen en zeer rijken en daarbij zeer geduldig is weggelegd.

De Regering gaat alsnu over tot de mededeeling der *geldelijke* uitkomsten, welke de tegenwoordige voordragt zal kunnen opleveren.

Berekend in vergelijking met de loopende begrooting in 1856 zijn de uitkomsten de navolgende:

Door het voorgestelde omtrent de kantongeregten worden de onkosten daarvoor van *f* 151.050 verminderd met *f* 88.050 en derhalve teruggebragt tot op *f* 63.000 welke laatste som de bezoldiging zal uitmaken der griffiers, *verhoogd* in voege als dit reeds bij het laatstvoorgaand ontwerp was gedaan.

Door de afschaffing der elf hoven, wordt eene bezuiniging verkregen van *f* 308-000, welke som daarvoor op de begrooting van 1856 staat uitgetrokken.

Daarentegen wordt het cijfer voor de regtbanken, door de noodzakelijke versterking van het personeel, van *f* 466.250 verhoogd tot *f* 698.200 en derhalve met *f* 231.950 vermeerderd. Men moet echter niet uit het oog verliezen, dat daaronder niet alleen de bezoldiging begrepen is van al die leden der regtbanken, welke als kantonregters zullen fungeren, maar ook en met name dat daarmede tevens aan de kantongeregten de instelling van ambtenaren van het openbaar ministerie op doeltreffende wijze wordt verzekerd; eene instelling die (onder andere vormen en voorwaarden) in de laatstvoorgaande voordragt geraamd werd in uitgaaf op eene som van *f* 68.450. Bovendien zijn al de regtbanken der *derde* klasse gebragt in de *tweede* klasse, met de, aan deze laatste verbonden verhoogde bezoldiging, is de regtbank te Assen gebragt in de *eerste* klasse, en verkrijgen al de regtbanken zonder onderscheid een vice-president, met de aan dien rang verknochte verhooging van traktement.

Eindelijk zal het aan de aandacht der Staten-Generaal niet ontgaan, dat, terwijl in de Staten *B* en *C*, achter het ontwerp gevoegd, voor het personeel der regterlijke collegiën een minimum en maximum is gesteld, de geleverde berekeningen steeds het maximum, hetwelk waarschijnlijk niet altijd en overal noodig zal zijn, ten grondslag hebben.

De Hooge Raad, welke volgens de begrooting van 1856 geraamd is op *f* 100,500, zal verhoog worden met *f* 5000.

De slotsom van een en ander is, dat de tegenwoordige voordragt in vergelijking met de begrooting van 1856 een voordeelig slot oplevert van *f* 159,100 en, in vergelijking met het bedrag, volgens de organieke wetten, een saldo van *f* 231,600.

Aan den eenen kant zullen nog in uitgaaf moeten komen de reis-, en, des noods, verblijfkosten aan de kantonregters en ambtenaren van het openbaar ministerie, bij het bezoeken der kantons, die tot des eersten regtsgebied behooren, volgens art. 15 des ontwerps toe te staan. Eene raming dienaangaande met eenigen grond van waarheid kan door de regering *a priori* niet wel worden geleverd.

Tegenover die uitgaaf staan echter: *a. de kleine onkosten* der elf hoven, ten bedrage van plus minus *f* 20,000; *b. het onderhoud van de lokalen en meubelen* der hoven, hetwelk op *f* 8000 mag worden geschat; en eindelijk *c. de traktementen der deurwaarders* bij de hoven, ter somma van *f* 8700 op de begrooting voor 1856 uitgetrokken, al welke posten, een zamenlijke bezuiniging van *f* 36,000 in he daarstellende, buiten rekening zijn gehouden, met het oog op de te vergoeden *reis- en ver kosten* der kantonregters en ambtenaren van het o baar ministerie bij de kantongeregten.

Ten slotte bespreekt de Regering die artikelen ontwerps, welke nieuw of belangrijk gewijzigd

---

Staat A., behoorende tot art. 7 der wet, en be zende de bezoldiging der griffiers bij de kantor regten, bevat het volgende:

1ste klasse, 1ste, 2de, 3de en 4de kanton het 1ste arrondissement der provincie Noord-Hol f 600; 2de klasse, bij art. 1 der wet van 1 1830 (*Stbl* no. 12) wordt aangewezen welke tons daarin zijn gerangschikt f 500; 3de klasse boven, f 450; 4de klasse, als boven, f 400; klasse, als boven, f 400.

Volgens den Staat B, behoorende bij art. 7 het wets-ontwerp, wordt het getal en de bezoldi der leden en ambtenaren van en bij de arrondi ments-regtbanken bepaalt als volgt:

1ste Klasse. Amsterdam: 1 president f 3,0 2 vice-presidenten, ieder f 2,200 (*), 11—14 led ieder f 2.000, 1 procureur des Koning f 3,0 3—4 substit.-officieren, ieder f 2,000, 1 gri f 1,600, 2—3 substit.-griffiers, ieder f 1,000.

's Gravenhage: 1 president f 3,000, 1 vice-pr dent f 2,200, 6—8 leden, ieder f 2,000, 1 procur des Konings f 3,000, 2 substit.-officieren, ieder f 2,0 1 griffier f 1,500, 1 substituut-griffier f 1,000.

Rotterdam: 1 president f 3,000, 1 vice-presi f 2,200 (*), 6—9 leden, ieder f 2,000, 1 offi van justitie f 3,000, 2—4 substit.-officieren, ie f 2,000, 1 griffier f 1,500, 1 substit.-griffier f 1,0

's Hertogenbosch, Arnhem, Leeuwarden: 1 pr dent f 2,300, 1 vice-president f 1,700, 6—9 led ieder f 1,600, 1 procureur des Konings f 2,3 1—3 substit.-officieren, ieder f 1,600, 1 gri f 1,200, 1 substituut-griffier f 800.

Middelburg, Zwolle, Assen, Maastricht: 1 pr dent, f 2.300, 1 vice-president, f 1.700, 6—8 led ieder f 1.600, 1 procureur des Konings f 2.3 1—2 substit.-officieren, ieder f 1.600, 1 gr f 1.200, 1 substit.-griffier f 800.

Utrecht, Groningen: 1 president f 2.300, 1 president f 1.700, 6—7 leden, ieder f 1.60 procureur des Konings f 2.300, 1—2 substit cieren ieder f 1.600, 1 griffier f 1.200, 1 substi griffier f 800.

2de Klasse. *Zutphen*: 1 president f 2.000, 1 ce-president f 1.600, 2—5 leden, ieder f 1.500 officier van justitie f 2.000, 1—3 substit.-officie ieder f 1.500, 1 griffier f 1.200, 1 substit.-gri f 800.

Eindhoven, Breda, Nijmegen, Tiel, Leyden, Do recht, Hoorn, Goes, Sneek, Deventer, Almelo, Ro mond: 1 president f 2.000, 1 vice-president f 1,6 2—4 leden, ieder f 1.500, 1 officier van jus f 2.000, 1—2 substit.-officieren, ieder f 1.500 griffier f 1.200, 1 substituut griffier, f 800.

Gorinchem, Brielle, Alkmaar, Haarlem, Zierik Amersfoort, Heerenveen, Winschoten, Appingad 1 president f 2,000, 1 vice-president f 1,600, 2 leden, ieder f 1,500, 1 officier van justitie f 2,0 1—2 subst.-officieren, ieder f 1,500, 1 griffier f 1,2 1 subst.-griffier f 800.

Bij elke arrondissements-regtbank, 2—5 regter plaatsvervangers, geene bezoldiging;

Volgens den staat C. behoorende bij hetzelfde 7, wordt het getal en de bezoldiging der leden de ambtenaren van en bij den Hoogen Raad bepa als volgt:

1 president f 8,000, 2 vice-presidenten, ie f 5000, 14 raadsheeren, ieder f 4,500, 1 proc generaal f 8,000, 1—2 advokaten-generaal, ie f 4,500, 1 griffier f 3,500, 2 substituut-griffie ieder f 2,000.

(*) De tegenwoordige titularissen behouden hunne zoldiging van f 2500.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.